

ט"ו אדר ב' ה'תשע"ט 22.3.19

מגזין מס' 520

ערב שבת פרשת צו

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

הח"מ כסנ"א

ענין ה'יחודים' על פי תורת החסידות בנוגע לדורנו

מענה בדרך אפשר לשאלתו של חבר מוסיקאי - כיצד מתקיים גם בימינו ענין ה'יחודים העליונים':

בי (ובמילא גם באויביי) שינוי של ממש...ומכיון שחדלתי מלהיות מאויים, הרי ניצוצות של רעיונות מוסיקליים חדשים (הטמונים עמוק בתוכי בעיות החיים שעל פני השטח, ואפילו ניצוצות רחוקים מאד מגילוי) נמשכים אלי מצד עצמם בדרכי שלום ובאופן מפרגן... אלא שעדיין, מדובר רק באותם ניצוצות השייכים לגילוי (כלומר, אני מחובר לשליחותי ברמה גבוהה, אבל עדיין לא לגמרי...).

ג. שלימות ה'יחוד' היא כאשר מתגלה האמת האלוקית המוחלטת, אשר גם הבילבולים והטרדות עצמם אינם אלא אלוקות! בדרגה זו הניגון מתנגן לו מעצמו, ואני – פשוט מפסיק להפריע...

וידועים דברי הרבי מליובאוויטש אשר "ההוראה על ענין 'עצמי' הוא שמפעפע ומחדיר ונמצא בכל הפרטים, עד לפרטיות קטן". כלומר, תכלית בריאת האדם היא עבודתו לגלות את כשרונותיו הכמוסים (לשם שמים) ועד לביטויים בפועל, על קרקע המציאות דוקא.

ומוסיף הרבי – "לכן מההכרח הוא להפיץ את המעיינות חוצה, ועד שיהפכו את ה'חוצה' למעיינות...!!!". ולעניננו, היחודים העליונים הם תוצאה (פועל יוצא) של דרגת התבטלותי – ב'תוך מה יש' – לשליחות חיי עלי אדמות...ובסגנון אחר: לא אני חשוב – הענין חשוב! אשר זהו, לעניות דעתי, בימינו כבימים עברו, ביטוי המעשי של התוכן הפנימי שבכתוב – "לא בשמים היא"... כי אם מתחת לאפו של כל אדם ממש...

'יחוד', מבחינת האדם, פירושו – התחברותו עם ענין אלוקי. אמנם דרגת ה'יחוד' הנפעלת על ידי עבודתו (וכשזוכה – גם נרגשת אצלו) היא רק לפי ערך התבטלותו לענין האלוקי.

ולקרב הענין לשכלנו: נתבונן בדוגמה מעולם המוסיקה, בענין רמת מיומנותו של המוסיקאי בנגינתו:

דבר פשוט הוא כי עיקר היגיעה שבעבודת התרגול היא הטרחה להתמקד בענין אחד – לייחד עצמי עם הענין המתורגל – על חשבון רצונותי האחרים, הרגליי, ושאר הסחות הדעת השונות בגשמיות וברוחניות. כלומר, מדובר בעבודת 'חינוך עצמי', הכרוכה בהתגברות על הטבע על ידי ההתבטלות לאותו ענין בדרך הכנעת עצמי בפועל לדרישותיו.

ואם כן, כל הישג שלי בענין ההתבטלות, ולו הקטן ביותר, הוא בבחינת 'יחוד' – חיבור – ביני לבין הענין ש'המלכתי' על עצמי.

והנה בענין ה'יחודים' ישנן רבבות מדרגות, זו למעלה מזו. אך בכללות נחלקות הן על פי חסידות לשלוש דרגות:

א. ראשית עבודת הביטול היא היציאה למלחמה: כיון שהבילבולים וטרדות החיים תופסים אצלי מקום, הרי למרות שאני כבר פועל להתגבר עליהם ומבטלם בפועל לטובת ההתמקדות בתרגול הנגינה, מכל מקום הם אינם מתמתקים כלל (אלא רק נידחים הצידה) וממשיכים להיות אויבי ושונאיי...

ב. מדרגה נעלית יותר, לפי ערך הביטול שלי בעבודתי, היא – כאשר הגעתי למצב בו אין צורך במלחמה, כי חל

לוח שיעורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

שימו לב! שיעור חדש בתל אביב אחת לשבועיים עם הרב יאיר כלב בשעה 20:30, פרטים בעמ' 11.

הכניסה לישוב חמד בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, בכניסה למושב נוסעים ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית – לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר. התכנסות כיבוד ושתייה קלה מ-20:45. לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144.

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

חג פורים

"והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור, משפחה ומשפחה, מדינה ומדינה ועיר ועיר, וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם..."

קביעתו של פורים כחג

קביעתו של פורים כ'יום טוב' לדורות, מופיע במגילה עצמה, ככתוב: "ויכתוב מרדכי... וישלח ספרים אל כל היהודים... לקיים עליהם, להיות עושים את יום ארבעה עשר לחודש אדר ואת יום חמישה עשר בו, בכל שנה ושנה... ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים... על כן, קראו לימים האלה פורים, על שם הפור".

החלטת חז"ל לקבוע את היום ל'חג רשמי' לא היתה פשוטה, הן משיקולים הלכתיים (היש בידם הסמכות להוסיף חג במסורת ישראל) והן מצד החשש מפני תגובתו של העולם הלא יהודי. בסופו של דבר נפסק ברוב ברור ומכריע פסק ההלכה בדבר הוספתו של חג פורים לחגי ישראל.

בחלוף השנים הפך פורים לחלק בלתי נפרד מחגי ישראל. יתירה מזו, מוצאים אנו בתלמוד שרבי יהושע בן קרחה משווה בין גאולת פורים לגאולת מצרים, ומסיק שנס ההצלה של פורים גדול מגאולת מצרים! לחג אף יוחדה מסכת שלימה בתלמוד, מסכת מגילה, ולימים גם חובר נוסח מיוחד לפורים, "ועל הניסים", בתפילת עמידה (שמונה עשרה) ובברכת המזון. ועוד

"ומרדכי היהודי יושב בשער המלך"

המאורעות המתוארים במגילת אסתר (גזירת המן ונס פורים) התרחשו בשנים ג'תד-ג'תה (355-356 לפני הספירה למנינם). במגילה מתוארות הדמויות המרכזיות באותה תקופה והשתלשלות האירועים שהביאו לנס הפורים.

היתה זו 'תקופת ביניים' שבין חורבן בית המקדש הראשון לבניית בית המקדש השני. מרדכי היהודי, מגדולי המנהיגים היהודים באותה תקופה, היה חבר ה'כנסת הגדולה' (הסנהדרין) ומעורב בחיים המדיניים והציבוריים של ממלכות פרס ומדי, כמסופר אודותיו במגילה שהיה "יושב בשער המלך".

דעתם של כמה מחכמי הסנהדרין לא היתה נוחה לגבי פעילותו הציבורית של מרדכי. הם סברו כי על גדולי הדור לעסוק בתורה בלבד, ולמשוך ידם מכל עסקנות ציבורית. אלא שרוב החכמים הלכו גם הם בדרכו של מרדכי, ולצד ההתעמקות בלימוד התורה, פסיקת ההלכה ומלאכת הדיינות, עסקו גם בצורכי ציבור. לימים נתברר כי דוקא בזכות ההליכה בדרך זו התאפשרה הצלת עם ישראל בימי אחשוורוש מגזירת ההשמדה.

בפוריא עד דלא ידע בין 'ארור המן' ל'ברוך מרדכי' [חייב אדם 'להתבסס' בפורים (לשתות יין), עד שלא ידע להבדיל בין 'ארור המן' ל'ברוך מרדכי'].

ומבואר בחסידות שהכוונה הפנימית בזה אינה לשכרות כפשוטה, כי אם למדריגה הכי נעלית של קבלת עול מלכות שמים – היא נקודת הקשר העצמי שבכל יהודי לה' אלוקיו, נקודה שלמעלה מטעם ודעת ("עד דלא ידע").

סוד קיומו הנצחי של העם היהודי אינה תחושת "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (אורות וגילויים), כי אם "הוא (הקב"ה, הוא) הנותן לך כח לעשות חיל", כדברי חז"ל "בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם".

משלוח מנות

ביום הפורים מצוה לשלוח מנות איש לרעהו ואשה לרעותה. על כל אדם לשלוח לפחות מנה אחת לאיש אחד ובה לפחות שני סוגי מאכל; הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו נהג לשלוח בפורים שלוש מנות לשלושה אנשים (כהן, לוי וישראל) ומנתו היתה צנועה ביותר.

מתנות לאביונים

ביום הפורים מצוה לתת מתנות לאביונים. לפחות לשני עניים ולפחות בשווי פרוטה לכל אחד, וכל המרבה – הרי זה משובח.

מוטב להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו ובמשלוח מנות לרעיו, שהרי אין שמחה גדולה ומפוארת מלשמח לב עניים, יתומים ואלמנות, שנאמר "להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".

כותב הרמב"ם: "ואף על פי שכל זכרון הצרות יבטל (לימות המשיח) שנאמר: 'כי נשכחו כל הצרות הראשונות וכי נסתרו מעיני', ימי הפורים לא יבטלו".

ומבואר בחסידות טעם הדבר. לעתיד לבוא, לנוכח האור האלוקי העצום שיאיר בעולם הזה, יועם אורם של כל חגי ומועדי ישראל כדוגמת ביטול אור הנר לגבי תוקף אור השמש בצהרי היום. לא כן הדבר בנוגע לחג הפורים – מדרגת האור האלוקי שהאירה בימי מרדכי ואסתר היתה כה גבוהה ונעלה עד כי בוהק גילוי זה לא יועם גם לנוכח גילויי ימות המשיח.

בחג הפורים ארבע מצוות המתחילות באות מ':

מקרא מגילה

קריאת המגילה הינה המצוה הראשונה של חג הפורים. את המגילה קוראים בליל פורים וכן למחרת, בפעם השניה, ביום הפורים עצמו. יש לציין כי עיקר חובת מקרא המגילה הוא ביום דוקא.

בשעת קריאת המגילה מביטים השומעים במגילה מודפסת (ומה טוב במגילה כשירה) כדי לעקוב אחר ה'בעל קורא' המקריא מתוך מגילה כשירה בעבור הציבור כולו להוציאו ידי חובתו. כדי לצאת ידי חובת המצוה כהלכתה, אין לדבר או להסיח את הדעת משום שיש לשמוע היטב כל מילה ומילה היוצאת מפי המקריא.

משתה ושמחה

מצוה לקיים 'סעודת פורים' ביום החג. במהלכה שותים גם יין, כמאמר חז"ל "חייב איניש לבסומי

נתינה היא הדרך לשמחה

לאהבה ולאכפתיות שלו. ההתרכזות שלו בעצמו, ב'לא מתאים לי עכשיו' פוגעים באחר. הפתרון למצב זה הוא – להסיח דעתו מעצמו. גם אם הבריאות לא בשיאה, אל תתרגש. כשתתנהג נכון, זה יעבור מעצמו! כל הבעיות שלך נובעות מכך שאתה כל כך עסוק בעצמך.

המשפט השני, "עיקר שביעות רצון האדם בחייו – ההרגש שעושה טוב לאחרים". איך אדם יכול להגיע לשמחה אמיתית ולחדוות חיים? רק על ידי נתינה. התורה אומרת שעמלק נלחם בישראל בלי הגיון. היינו בשיא כחנו, מלווים בהשגחה אלוקית, והוא היחיד שהעז להילחם כנגד כל הסיכויים. לכן זו מלחמה שמעבר לטעם ודעת. כדי לנצח אותה, רק התמסרות שלמעלה מטעם ודעת יכולה לו. על עמלק נאמר "ואחריתו עדי אובד", כי הוא כמו מחבל מתאבד, אשר מוכן להרוג את עצמו במאבק איתי. הדרך היחידה לנצח אותו היא במלחמת גרילה: פעולות קטנות של מחשבות טובות, דיבורים טובים, מעשים טובים, אשר פושטות עליו בהפתעה, ומצניחות אותם בין שורותיו עד לנצחון המלא.

בפורים אנו מצווים למחות את זכר עמלק, וכדי לעשות זאת צריך להגיע עד דלא ידע. צריך לצאת מעבר לעצמנו, מעבר לטעם ודעת, ולהכריז בראש חוצות: אני שייך לה! פורים הוא שער של מסירות נפש, אשר נותן לנו כוחות לכל השנה. כשלומדים חסידות רואים כמה הדבר בנפשנו – אנחנו מקבלים כוחות להסיח דעתנו מעצמנו, ולפעול מעבר לטעם ודעת. אחרי שה'אני' שלי מתנפץ, אחרי שמסרתי נפשי על הנכון בגלל שהוא נכון, האגו שלי עשוי לתת תחושה שהוא עומד למות. קשה לו... לכן בפורים יש מצוה לשים את הדעת בצד, ולפעול מחוץ לגבולות ההגיון. במקום להתלונן, תזיז את עצמך – תמתיק את הדינים בשורשם. צא מעצמך, תמית את האגו ותגלה שיש חיים אחרי המוות. רק אז תגיע לשמחה עצומה באמת.

ענין הנתינה הוא עיקר גדול של פורים – כמו שמצאנו במצוות משלוח מנות ומתנות לאביונים – אך הוא גם אחד מעמודי התווך בנושא עבודת השמחה, השייכת במיוחד לכל חודש אדר. מה ענינה של הנתינה בעבודת ה', ומדוע היא חשובה כל כך בפורים?

כלל חשוב בנתינה קובע כי היא צריכה להיות באופן של 'לפני עיור לא תשים מכשול'. למשל, כשמישהו הנמצא בבעיה בא להתייעץ איתי, הוא למעשה כמו עיוור בענין הזה, במיוחד כשהוא נותן בי אמון ומשליך עלי את יהבו שאוכל לעזור לו. כדי לעזור באמת, עלי להרחיק את כל הפניות האישיות שלי, כגון שאולי יצא לי מזה משהו כי אני זקוק לכסף, או לצורך שלי שיחשוב שאני אדם טוב ומתחשב. בנתינה אמיתית המעמידה את הזולת במרכז, אסור לי לתת להן מקום, כי הן מכשול שאני שם בפניו. עלי לחשוב מה טוב בשבילו.

כשאני נותן את עצמי בצורה כזו, באופן מלא ואמיתי – כלומר מקשיב כמו שהייתי רוצה שיקשיבו לי, מכיל, לא שיפוטי – אני עושה את המעשה הנכון. בכלל לא משנה אם יש לי עכשיו כח לזה או לא, כי כשאני מתמסר למה שה'נכון' תובע ממני עכשיו, אני מקבל כוחות נפש אדירים: נרגע, משוחרר וספונטני, שמח.

אחרי שאני משחרר את עצמי מאותו אגו אשר יונק ממני את כל הכוחות, עצם הנתינה מעניקה לי שמחת חיים. אני משתחרר מהדבר שהכי מכביד עלי – ממני!... הענין מוסבר היטב במכתב של הרבי מליובאוויטש, שכלל הידוע לי לא פורסם מעולם, ובו הוא עונה ליהודי שהיה בקושי מסוים והתלונן על כך. עיקרו של המכתב כולל שני משפטים מדהימים המבארים את עומק ענינה של הנתינה:

המשפט הראשון, "יסיח דעתו מעניני בריאותו, כיון שיעבור על ידי התנהגותו המתאימה". אם מישהו מקטר, בכל תחום שיהיה, יש בכך בחינה מסוימת של התאכזרות לזולתו – אשתו, ילדיו – אשר זקוקים כעת

הסיפור השבועי

סופו של צורר

פני המלך אורו, והוא הפנה אל גונזלו מבט שואל. גונזלו אמר במתק שפתיים: "אם ימסור לי המלך עשרה יהודים, מעשירי העדה, לעשות בהם משפט על הכספים שהשיגו בדרכי מרמה, אוכל למלא את הבטחתי".

"מי הם?", שאל המלך. גונזלו החל לשפוך אש וגופרית על שנא נפשו, דון יוסף. אחריו עבר לדבר סרה ברופא המלך, דון שמואל, ובשאר עשירי היהודים. "אילו היו נאמנים למלך היו באים מרצונם ומציעים את עזרתם בשעה קשה זו", טען בלהט.

בשפת חלקות ובדברי חנופה הצליח גונזלו למצוא מסילות ללבו של המלך. זה שוכנע, ונתן לגונזלו רשות לעשות ביהודים כטוב בעיניו.

עם עליית קרנו של גונזלו החלה תקופה קודרת בחיי יהודי קסטיליה. דון יוסף הושלך לכלא בטולדו, באשמת קשירת קשר ושדידת קופת המלוכה. הוא לא שרד בעינויים ונפטר. ככל הנראה גרם מותו צער למלך, והוא מסר את גופתו למשפחה לקבורה, ואף פטר את המשפחה מתשלום מיסים.

גורלו של רופא המלך, דון שמואל, לא שפר. הוא נעצר עם שני אחיו ורכושם הוחרם. לאחר שלא הסכים 'להודות' בהאשמות המיוחסות לו, הוצע לו להינצל על ידי המרת דתו. הוא סירב ומת על קידוש השם לעיני רבים. גונזלו הצורר עיכב את קבורתו שנה תמימה!

יהודים בעלי הון נאלצו לשלם סכומי ענק לגונזלו כדי להציל את חייהם. גונזלו עשה בממלכה כבתוך שלו, וחיי היהודים היו אפופי פחד ואימה.

באותם ימים קשים נרקמה ידידות בין המלך אלפונסו ובין רבי משה אבראווליא, משורר וסופר ידוע. רבי משה ניצל את הקרבה אל המלך כדי לבקש על בני עמו, אולם המלך לא עשה דבר בענין.

תקופת שלטונו של אלפונסו האחד עשר, שמלך בקסטיליה (חלק מספרד של ימינו) לפני כשבע מאות שנה, היתה טובה ליהודים. הם נהנו משוויון זכויות ותפסו משרות מכובדות.

ידידות עזה נקשרה בין המלך לדון יוסף בן אפרים הלוי בנבנישתי. הוא היה עשיר, מיוחס, ובעל השכלה רחבה. המלך מינה אותו ליועצו האישי ולשר האוצר של המלוכה.

עוד יהודי מקורב למלך היה דון שמואל אבן וואקאר. הוא היה רופא ואסטרונם. גם אותו המלך העריך מאוד וביקש ממנו להיות רופאו האישי.

מעמדו של דון יוסף עורר קנאה עזה בקרב בני האצולה הנוצרים. אש הקנאה בערה גם בלבו של אחד ממשרתיו, גונזלו מרטינז.

גונזלו זה ביקש מדון יוסף להציגו לפני המלך ולהשיג לו משרה מכובדת. בחלקת לשונו ובמתק שפתיו הצליח להתקרב אל המלך, וזה מינה אותו למפקד בצבאו. עתה לא היה לו אלא לצפות לשעת הכושר.

התקוממות המונים בצפון אפריקה הביאה מלחמה אל שערי קסטיליה. אלפים הצליחו לעבור את המעבר הימי שבין המדינות, ואלפונסו שיגר את צבאו כדי להודפם. אולם המורדים נלחמו בחירוף נפש וצבאו של המלך נסוג פעם אחר פעם.

מהלכי הקרבות השרו על המלך מתח ודכדוך. המלחמה רוקנה את קופת המלוכה. התעורר צורך מִיָּד להשיג כספים גדולים לבלימת המורדים.

גונזלו ניצל את ההזדמנות. "מבין אני את הצורך הדחוף במילוי קופת המלוכה", אמר למלך. "הנני מוכן להעביר לידי המלך עשרים אלף כיכרות זהב".

"אולם מה?", דחק בו המלך.

רבי משה המשיך: "חוששני שהצלחתו של גונזלו תסחרר את ראשו..."

הרמז היה ברור. אלפונסו הבין כי גונזלו עלול למרוד בו בעקבות ניצחונו. רבי משה הוסיף כי גונזלו רודף כבוד ושררה, ויעץ למלך להעמידו במבחן ולבקש ממנו לבוא לבד אל המלך, ללא אנשי הצבא. המלך עשה כעצתו.

גונזלו הופתע והתמלא חשש שהמלך רוצה להשפילו. הוא התבצר במבצר עם נאמניו, והודיע למלך כי אם הוא רוצה לפוגשו – יבוא הוא אליו!

צבא נאמניו של המלך צר על המבצר וכבש אותו לאחר קרב לא ארוך. גונזלו הובל באזיקים והוצא להורג. זה היה סופו של הצורר.

ליהודי קסטיליה היתה הרווחה, ויום זה נחגג בדורות הבאים ונקרא 'פורים קסטיליה'.

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

בינתיים העלה גונזלו הצעה בהתכנסות מועצת המדינה לגרש את כל היהודים. רוב המשתתפים תמכו בהצעה, אבל המלך התנגד, וטען כי היהודים מפתחים את המסחר ומשלמים מיסים וגירושם יגרום נזק כבד למדינה. המועצה החליטה לדחות את ההחלטה לשיבה הבאה.

לרבי משה נודע על הגזרה המאיימת, ומיד שלח להודיע עליה בכל בתי הכנסת. בכל מקום התקהלו יהודים לזעוק ולהתפלל לביטול הגזרה, ותרמו סכומים לצדקה.

גונזלו יצא אל החזית לקרב המכריע מול המורדים. המערכה הצליחה והצבא בראשותו הכניע את האוייב. עטור ניצחון חזר גונזלו לעיר הבירה, משוכנע כי אחרי ניצחון כזה לא יוכל המלך לסרב להצעתו לגרש את היהודים.

באותה עת שהה רבי משה במחיצת המלך. "מה תאמר על הניצחון הגדול, ידידי?", שאל המלך את רבי משה.

רבי משה השיב בקול שקט: "כן, הוד מלכותך, אלה חדשות טובות, אולם..."

עזרו לנו,
להמשיך בעשייה!

טל' 052-5675770

עמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות" צריכה את העזרה שלך!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת צו

דיני עבודת הכהנים על המזבח

התורה מונה כמה דינים וענינים הקשורים בעבודת הכהנים על המזבח: סדר מערכות העצים והאש, זמנים המותרים להקרבה, הפרשת דשן הקרבנות והאפר מן המזבח, וחובת יקידת אש תמיד על המזבח.

דיני קרבן המנחה

התורה מלמדת כלל במנחות, לפיו תמיד תהיה המנחה בלולה בשמן ולבונה. לאחר הקטרת הקומץ והלבונה, מותרת אכילת המנחה לכהנים טהורים. אין לאפות את המנחה, והיא נאכלת אך ורק כמצות (ללא התפחת הבצק וחימוצו).

דיני מנחת הכהנים

כהן העובד לראשונה מביא מנחה, הנשרפת כליל על המזבח, לציון חנוכת (תחילת) עבודתו. מנחת הכהן הגדול, עשירית איפה סולת מטוגנת בשמן, מחציתה יביא בבקר ומחציתה בערב. לאחר שהסולת מטוגנת במחבת עם שמן, פותתים את הבצק המטוגן לפתיתים. מנחה זו מקריב הכהן הגדול מידי יום.

דיני קרבן החטאת

החטאת נשחטת, כמו העולה, בצפון העזרה ויש בה דיני קדושה מיוחדים. לאחר הקרבת חלק מאיבריה הפנימיים, נאכלת יתרת בשרה בטהרה ע"י הכהנים.

דיני קרבן האשם

האשם מוגדר קודש קודשים, ומשמעות הדבר היא

שכאשר נאבד או נפסל הקרבן במומו, לא ניתן להקריב קרבן בתמורתו. גם קרבן זה נשחט בצפון העזרה ודמו נזרק סביב לקרנות המזבח. לאחר הקרבת חלק מאבריו הפנימיים, נאכלת יתרת בשר קרבן האשם בעזרה ע"י הכהנים הטהורים חברי אותו המשמר.

זכויות הכהנים בקרבנות

התורה מונה כמה מזכויות הכהנים בקרבנות. קרבן העולה נשרף כולו על המזבח, למעט עורו המופשט קודם ההקרבה. המנחות נאכלות ע"י בני בית האב שמקריבים באותו יום.

דיני קרבן השלמים

אדם שניצל בדרך נס ממוות או שהיה במצב של סכנת חיים, יביא קרבן שלמים הנקרא 'תודה' ומנחות. הכהן מקבל חלק מהמנחות וכן את החזה והשוק מהבשר. יתרת בשר הקרבן ויתרת המנחות נאכלים על ידי הבעלים ביום ההקרבה ובלילה שלאחריו.

כאשר קרבן השלמים אינו קשור ב'תודה' ומנחות אלא מוקרב כנדר או כנדבה, אזי זמן אכילתו גם ביום שלמחרת ההקרבה. התורה אוסרת לאכול מהבשר לאחר הזמן המותר וכן מהבשר שבא במגע עם דבר טמא, כל אלה יישרפו.

איסור אכילת חלב ודם

התורה אוסרת את אכילת חלב הבהמות, וכן את דמן (ודם העופות).

דינים נוספים לקרבן השלמים

התורה מלמדת כמה דינים נוספים בנוגע לקרבן השלמים, את דרך הקרבתו וכן את זכויות האכילה המתחלקות בין הכהנים לבעלים.

מינוי הכהנים ומשיחתם

הקב"ה מצוה את משה למנות את אהרן ובניו הכהנים ולקדשם לעיני כל ישראל. לשם כך עליו להבדילם מיתר העם, ליטול את בגדי הכהונה המיוחדים, את שמן המשחה ואת קרבנות הכהנים: פר החטאת, שני האילים וסל המצות. משה עושה כמצות ה' ומכנס את בני ישראל אל מול אוהל מועד. לעיניהם הוא מלביש את אהרן בבגדי הכהן הגדול על שמונת חלקיו, ומושח בשמן את המשכן וכל כליו וכן את אהרן. גם את בני אהרן הכהנים מלביש משה לעיני העם בארבעת בגדי הכהן ההדיוט (הרגיל).

משה לוקח את פר החטאת ומביאו לפני אהרן ובניו. לאחר שהכהנים סומכים את ידיהם על ראש הקרבן,

נשחט הפר ומשה מזה מדמו על קרנות המזבח. אברי הפר הפנימיים מוקרבים על גבי המזבח. לאחר מכן, באותו אופן עושה משה גם עם שני האילים. מדמו של אחד האילים מושח משה, על פי ציווי ה', את אוזנם הימנית של הכהנים וכן את בוהן ידם הימנית ובוהן רגלם הימנית. אהרן ובניו מניפים לה' את החלקים שיוקרבו על המזבח: חלת מצה, חלת שמן, רקיק אחד וכן החלבים ושוק הימין. לאחר התנופה מוקטרים כל אלה על גבי המזבח.

משה מקדש את אהרן ובניו על ידי הזאה משמן המשחה ומדם המזבח עליהם ועל בגדיהם. לאחר מכן מצטווים הכהנים לבשל בפתח אוהל מועד את הבשר שלא הוקרב ולאוכלו במקום. כמו כן, להשלמת התקדשותם, מצטווים הם להישאר באוהל מועד שבעה ימים רצופים הנקראים 'שבעת ימי המילואים'.

חסידות על הפרשה

צו

אם אין מזדרים, נכנסת עצלות

צו את אהרן (ו,ב)

אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות (רש"י)

"אין צו אלא לשון זירוז" – כללות עבודתו של האדם לקונו צריכה להיות מתוך זריזות, הנמשכת מן השמחה והתשוקה לקיים את רצון הבורא. "מיד" – מצוה הבאה

לידך אל תחמיצנה, אלא יש לקיימה מיד, ללא דחיות. "ולדורות" – הקיום אינו חד פעמי, אלא נמשך עד סוף כל הדורות. ובשני מובנים: א. פעולה זו מניבה פירות ופירי פירות עד סוף כל הדורות; ב. הפעולה עצמה היא תמידית, ובלשון הידוע – 'פעולה נמשכת'.

(מהתוועדות שבת קודש פרשת צו תשמ"ג, תענית אסתר תשמ"ו)

ציווי שחודר לעומק הנפש

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

המהות המיוחדת של מצווה באה לידי ביטוי מודגש במצוות שניתנו בלשון 'צו', וזו הסיבה שדוקא במצוות אלה נדרש "זירוז מיד ולדורות"

את ציווי ה' יוצר קשר בינו לבין הבורא.

הבחירה נשאר

הקשר הזה בולט יותר במצוות שניתנו בלשון 'צו', שכן בהן מודגש שהאדם מקיים את המצווה בציווי מאת ה'. במצוות שנאמרו בלשון 'אמור' ו'דבר', לא מודגש כל כך ההיבט של הציווי, וכאילו ניתנת בידי האדם הברירה לשמוע או שלא לשמוע. אך הלשון 'צו' מבטא פקודה, חובה, כך שבעצם הציווי כבר נוצרת ה'צוותא' עם הקב"ה, כאילו כבר קיימו את הציווי.

אמנם לכל יהודי נשארת תמיד בחירה חופשית, והוא עלול לבחור גם לעבור על הציווי חלילה. ועם זאת, המצוות שנאמרו בלשון 'צו', חודרות אל תוך פנימיות נפשו, וגם אם מסיבה זו או אחרת אין הוא מקיים את הציווי, הרי זה מנוגד בתכלית לקשר הפנימי שכבר יש לו עם המצווה.

זריזות ונצחיות

מצוות שנאמרו בלשון 'אמור' ו'דבר', מגיעות רק עד חיצוניות נשמתו של האדם, ולכן יש בהן יותר משקל להחלטתו ולבחירתו; אולם המצוות שנאמרו בלשון 'צו' חודרות עד עומק נשמתו, ויוצרות בעצם הציווי קשר פנימי ומוחלט בינו לבין הקב"ה.

לכן דוקא 'צו' מבטא "זירוז מיד ולדורות". כי כשנחשפת פנימיות הנשמה, שוב אין כל עיכובים וניתן לפעול בזריזות ובמלוא התוקף. האדם צריך רק לסלק כל מיני עכבות שאולי יש בו, ואז יתגלה עד כמה הוא קשור בכל נימי נפשו לציווי ה', ורוצה לקיים את רצונו יתברך.

"צו את אהרן" (ויקרא ו', ב')

את המצוות שציוה הקב"ה למשה לומר לבני ישראל אמר לו בשלושה לשונות: 'אמור', 'דבר', 'צו'. פרשת השבוע נקראת צו, והיא נפתחת בציווי: "צו את אהרן". על כך מביא רש"י את דברי חז"ל: "אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות".

מבין שלושת הלשונות – 'דבר', 'אמור', 'צו' – האחרון קשור יותר למושג 'מצווה' (שניהם נובעים מהשורש 'ציווי'). מכאן, שהמהות המיוחדת של מצווה באה לידי ביטוי מודגש במצוות שניתנו בלשון 'צו', וזו הסיבה שדוקא במצוות אלה נדרש "זירוז מיד ולדורות".

קושרים קשר

תורת החסידות מסבירה, שמצווה היא מלשון 'צוותא', התחברות. המצווה מחברת את הקב"ה, שציווה את המוה, עם היהודי, שנצטווה לקיימה. המצווה יוצרת קשר אין סופי בין האדם לבין הבורא, בכך שהקב"ה מצווה את האדם והאדם ממלא את ציווייו.

קשר עם הקב"ה יכול להיעשות רק על ידי מצוות. האדם עצמו אינו מסוגל ליצור קשר בינו לבין הבורא. מצד ערכו העצמי של האדם אין שום יחס בינו לבין הבורא, ולא יכול להיות שום קשר ביניהם. מול אין סופיותו של הקב"ה אין לאדם שום ערך ומעשיו ורגשותיו הם ממש בבחינת אין ואפס. האדם זוכה לקיום ולערך רק בזכות העובדה שהקב"ה בחר לצוותו לקיים את מצוותיו. כאשר הקב"ה רוצה שהאדם יקיים מצוות, בכך הוא נותן לאדם דרך להתקשר עמו, והאדם הממלא

(מתוך הספר "שלחן שבת")

על פי 'ליקוטי שיחות' (כרך ז')

שיעור חדש בתל אביב אחת לשבועיים עם הרב יאיר כלב
בשעה 20:30. השיעור הבא ביום שלישי י"ב אדר, 19/3/19.

מנגנים תניא.

צוללים למעמקי התניא והנפש
עם הרב יאיר כלב והגיטרה

שלישי* ב-20:30

מן אשמה לבוא!

כניסה 20 ₪ | בתיאום מראש 054-6611416 | ביהכנ"ס "תפארת צבי" הרמן כהן 9

תפארת-צבי

בקרו אותנו באתר

המחודש www.tanyaor.com

וגם ביו-טיוב ובפייסבוק:

בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לזמן

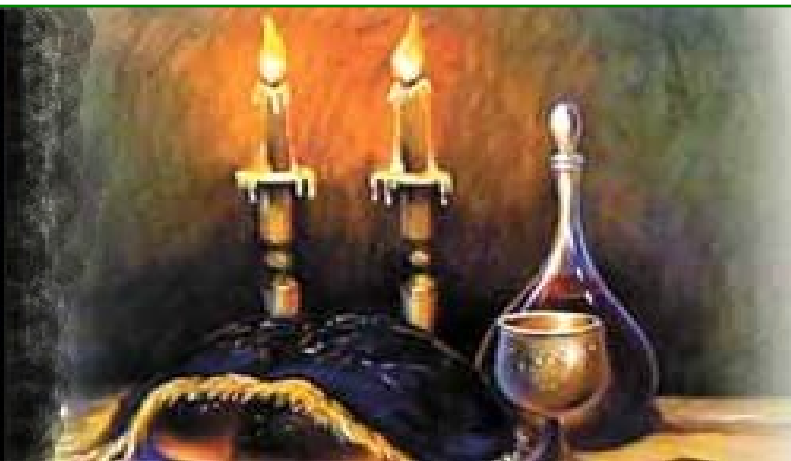
שבת שלום!!!

כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
ליקוט, רעיונות ועימוד: חי דמארי
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
18:29	17:16	י-ם
18:31	17:31	ת"א
18:30	17:22	חיפה
18:31	17:33	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון